

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2
0
2
4

No 3

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 796 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-martda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Экологические и альтернативные заполнители для бетона в условиях Узбекистана.....	10
Акрамов Хуснитдин Ахрарович, Тохиров Жалолиддин Очилович, Самадов Хомид Самандарович	
Investitsion marketingni rivojlantirish asosida mintaqa investitsiya jozibadorligini oshirish	16
Ahmedov Alim Babaniyazovich	
O'zbekistonda yashil budjetlashtirish, energiya samaradorligi va issiqxona gazlari emissiyasi.....	22
Pulatov Dilshod Haqberdiyevich, Qulliyev Ulug'bek Mirzayevich, Mamanov Alisher	
Development of the Digital Economy as a Trigger of the Economic Growth of the New Uzbekistan.....	28
Luiza Sayfullovna Makhmutkhodjaeva, Umarova Shahnoza Akbarovna	
Oliy o'quv yurtlarida matematik statistikani o'qitishning xususiyatlari.....	34
Shamsiyev Damin Najmiddinovich, Aymatova Farida Xo'razovna	
Turizm tadbirkorlikning o'ziga xos xususiyatlari	37
Mardonova Dilafruz Kosimovna	
Oziq-ovqat xavfsizligi ta'minoti: O'zbekistonda mayonez importini notarif tartibga solish va ichki ishlab chiqarishni rivojlantirish istiqbollari.....	41
Muratova Shohista Nimatullayevna, Nomozov Azizbek Xayrulla o'g'li	
Mamalakatimizga xorijiy investitsiyalarni jalb etishda qimmatli qog'ozlar bozorining o'rni va roli	46
Akramov Azamat Ramziddinovich	
Mamlakatning iqtisodiy va ekologik rivojlanishida elektromobil sanoatini rivojlantirishning ahamiyati	53
Iminov Mahmudjon Azimjon o'g'li	
Hududiy eksport salohiyatini oshirishning marketing strategiyasi.....	60
Jiyamuratov Rustam Nuridinovich	
Turistik kompaniyalar moliyaviy barqarorligini baholash usullarini takomillashtirish kompaniya moliyaviy barqarorligini ta'minlashning muhim mezonini.....	65
Jo'rayev Behzod Nuraliyevich	
Iste'molchilarni xulq-atvori modellari asosida marketing strategiyalarini shakllantirish.....	70
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna	
Hisob siyosati va unda biologik aktivlar hisobini yoritib berish tartibini takomillashtirish	75
Mirzayeva Nargiza Batirovna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda investitsiyalarning o'rni.....	80
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Innovatsion menejment va raqamli transformatsiyalarni joriy etishning metodologik asoslari.....	84
Quldoshev Asliddin Tursunovich	
Strategik boshqaruvda xususiy kapital samaradorligini baholash.....	89
Nasriyeva Zebiniso A'zam kizi, Mavlanova Dilobar Maxkamovna	
Mintaqalarni innovatsion rivojlantirish istiqbollari tashkiliy tuzilmalarini takomillashtirishni boshqarish yo'llari	100
Xodjamuratova Gulbaxar Yuldashevna	
Meva-sabzavot eksporti barqarorligini ta'minlashning ekonometrik tahlili	105
Shamsiyeva Feruza Muratxodjayevna	
Зарубежный опыт активизации экономической активности домохозяйств.....	111
Бердиев Гайрат Ибрагимович, Маликова Севинч Телман кизи, Люсиков Артемий Александрович	
The Impact of Foreign Direct Investment on Economic Growth: A Case Study of Uzbekistan.....	116
Abdulla Ibragimov, Keldiyorov Shakhriyor Ilyos O'g'li	

Mintaqada sanoat ishlab chiqarish rivojlanishining kambag'allikni qisqartirishdagi ahamiyati	121
Abdullayev Habibullo Asadulla o'g'li	
Global iqtisodiyot sharoitida islom moliyasi mezon va tartiblarini joriy etishdagi muammolar va yechimlar	125
Abduvosidova Gulandom Abdurashid qizi	
Amerika Qo'shma Shtatlari tajribasida biznes subyektlarini toifalarga ajratish amaliyotining xususiyatlari	131
Akobirova Nodira Najmiddin qizi	
O'zbekiston Respublikasida qishloq xo'jaligini innovatsion rivojlanish yo'llari	135
Axmedova Nafisa Amirddin qizi	
Strategic directions of integration of Uzbekistan into the international hospitality industry	140
Bekmurodova Laylo Tursunmamatovna	
Surxondaryo viloyatida parrandachilikni rivojlantirish ko'rsatkichlarini prognozlash va modelashtirish	144
Bobomuratov Imomqul Islamovich	
Mamlakatimizda chorvachilik mahsulotlarini yetishtirishning hozirgi holati va uning tahlili	149
Talipova Dilfuza Nabiyeвна	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	154
Erkinxojiyev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Analysis of the Influence of Macroeconomic Indicators on State Budget Tax Revenue	158
Meyliev O. R., Gofurova K.	
Mahalliy budjet xarajatlarini hududlar ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga ta'siri	166
Hazratqulov Shahboz Boboqul o'g'li	
Influence of Digital Technologies on Economic Growth of the Republic of Uzbekistan	170
Igamberdiyeva Kunduz Ergashevna	
Transmilliy kompaniyalarning tashqi bozorlar uchun marketing strategiyalari va marketing tadqiqotlarini o'tkazish amaliyoti	174
Jo'rayeva Zilola Turobovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Tijorat banklari tomonidan investitsiya loyihalarini moliyalashni rivojlantirish imkoniyatlari	178
Kamilova Iroda Xusniddinovna	
Korxonalarda inqirozga qarshi moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish	183
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Tijorat banklari faoliyatida onlayn tizimlarining tutgan o'rni va ularning rivojlanishi	188
Raxmataliyev Muzaffar Eshdavlatovich	
Aholi farovonligini oshirishda tadbirkorlik faoliyatining ta'sirini baholashning nazariy asoslari	194
Fayziyeva Dilsuz Bahodirovna	
O'zbekiston Respublikasini "yashil" iqtisodiyotga o'tish samaradorligini oshirish	200
Mirzayev Bexruz Abdulla o'g'li	
Andijon viloyatida kambag'allik darajasini qisqarishiga ta'sir etuvchi ko'rsatkichlar	214
Musaeva Ziyoda Allayarovna	
O'zbekiston Respublikasi qishloq xo'jaligi eksportida marketing muammolari	218
Musyeva Shoirazimovna, Agzamov Avazxon Talgatovich	
Respublikamizda parranda bosh sonining hozirgi holati va uning istiqbollari	223
Akramova Nargiza Axrorovna	
Menejmentda ishbilarmonlik kommunikatsiyalaridan foydalanishda optimal strategiyalarini qo'llash shart-sharoitlari	227
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Shadiyeva Madina Djaloliddin qizi	
Raqamlashtirish sharoitida innovatsion faoliyatning o'ziga xos xususiyatlari	231
Nazarova Latofat Toirjon qizi	
O'zbekistonda masofaviy bank xizmatlarini rivojlantirishdagi muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari	235
Nurmuxammedov Matlab Yunusovich	

Davlat aktivlarini samarali boshqarish hamda nazorat qilishni takomillashtirish.....	240
Mirzayev O., Nazarov G'ayrat Olim o'g'li	
Talabalarining oilali bo'lishiga ta'sir etuvchi omillarga iqtisodiy baholashda yangicha yondashuv.....	246
O. U. Shomurodov, Z. U. Uroqov, A. T. Ablahatov, A. A. Suyarov, J. S. Urazov	
Methodological Aspects for Branding in Private Schools.....	251
Odilova Sitora Sayfitdin qizi	
Совершенствование процедуры оценки эффективности и результативности расходов государственного сектора.....	256
Олимов Элёр Фазлиддин угли, Искандаров Суннатилло Бахриддин угли	
Logistika xizmatlari samaradorligini oshirishda blokcheyn texnologiyalardan foydalanish	261
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich	
Markaziy Osiyoda energetika bozorini rivojlantirishning kelgusi istiqboli va imkoniyatlari.....	267
Saidov Mash'al Samadovich, Umarova Irodaxon Nuraliyevna	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda sug'urta bozorining innovatsion usullaridan foydalanishning konseptual asoslari	275
Narzullayeva Gulchehra Salimovna, Saidova Dilnozaxon Odiljon qizi	
Oliy ta'limda boshqaruv strategiyalari va ularni amalga oshirish mexanizmi.....	279
Saidqulova Firuza Farmonovna	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromadlarini soliqqa tortishning o'ziga xos xususiyatlari	283
Salimov Sherzod Baxtiyorovich	
O'zbekiston Respublikasidagi mavjud suv resurslarining iqtisodiy holati tahlili	288
Shanazarova Gulyora Baxtiyarovna	
Tijorat banklari kredit risklarini kamaytirish yo'llari.....	294
Tulkinova Maftuna Anvarbek qizi	
The use of Intellectual Systems in the Improvement of the Educational Process Management System in Higher Educational Institutions	303
Umarova Dilfuza Rakhmatilla qizi	
Oliy ta'lim tizimida yangi iqtisodiy mexanizmlarni shakllantirish.....	307
Xakimov Dilshodjon Rahmonaliyevich	
Global iqtisodiy sharoitida moliyaviy hisobotlar auditida muhimliklarni baholashni xalqaro standartlar asosida takomillashtirish	311
Xasanova Nasiba Tolliboy qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni tashkil etish istiqbollari.....	314
Yuldasheva Kamola Miraliyevna	
Oliy ta'lim muassasalarida gibril bulut xizmat modelini qo'llash mexanizmini ishlab chiqish	319
Zaripov Bahodir Bobomurod o'g'li	
Роль инвестиций в системе железнодорожного транспорта в Республике Узбекистан	325
Акбарова Лайло Упашевна	
Gidrotexnik inshootlar betonlarini samaradorligini tahlil qilish va oshirish natijalari.....	330
Asqarov B. A., Karimov M. U., Xolmirzayev S.T., Obidjonov J. T.	
Maxsus iqtisodiy zonalar hududiga jalb etilgan investitsiyalar to'g'risida	334
Davlayev G'olib Ashurovich	
Yangi xizmat turi xizmatlar sohasini innovatsion boshqarishning metodologiyasi	337
Djurayeva Dilnoza Davron qizi	
Mintaqalar innovatsion salohiyatini baholashning uslubiy yondashuvlari.....	343
J. A. Ismatullayev, D. X. O'rinov	
Milliy qayta sug'urtalovchilarning xalqaro sug'urta bozoriga kirib borishi va kutilayotgan xavf-xatarlar	348
Jorabayev Jasur Abduraxmanovich	

Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida tovarlar auditi natijalarini auditorlik hisobotida aks ettirish tartibi	354
Ibragimov M. M., Ergashev O. F.	
Turistik destinatsiyalarni tashkil etish va rivojlantirishning xorijiy tajribalari	358
Karimov Anvar Aktam o'g'li	
Jismoniy shaxslarning mol-mulk va yer soliqlarini hisoblash va undirish samaradorligini oshirish yo'llari.....	362
Qurbonov Muxiddin Abdullayevich	
Iqtisodiy xavfsizlikning institutsional tizimini tadqiq etishga uslubiy yondashuvlar.....	367
Mamatov Axmetjon Atajanovich, Allaberganov Zakir Gayibovich	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashning nazariy jihatlarini	373
Mamatov Mamajan Axmadjonovich	
Paxta-to'qimachilik klasterlari eksport faoliyatini rivojlantirishning xorij tajribasi.....	380
Mansurov Saidxo'ja Kamalovich	
Korxonalar raqobatbardoshligini oshirish muammolari va dolzarb vazifalari	386
Musyeva Shoiraz Azimovna	
Устойчивый и инклюзивный рост: взаимосвязь экономического прогресса с социальным равенством и экологическим управлением	390
Нодирбек Холбаев	
Mintaqalarni investitsion jozibadorligini taraqqiyot strategiyasiga ta'sirini statistik baholash.....	396
Nuriddinov Zufar Akbarovich	
Финансирование каракулеводства: преодоление финансовых вызовов в пустынных регионах Узбекистана	402
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
O'zbekiston investitsiya muhitini yanada yaxshilash va uning jozibadorligini oshirish.....	408
Oybek Elmuratov	
Intellectual mulkning iqtisodiy mazmuni va tarixiy rivojlanish bosqichlari	411
Maxmudova Nargiza Davlyat qizi	
Implementation and use of Digital Technologies in Logistics Abstract.....	416
Kushakova Mamura, Koshakova Mukhlisa Surat qizi	
Innovatsion iqtisodiyot tushunchasining mazmun mohiyati	421
Abduqaxorov Bekzod O'tkir o'g'li	
Raqamlashtirish iqtisodiy o'sish va raqobatbardoshligini oshirish omili sifatida.....	426
Mamajonova Durdonahon Mamaruzi qizi	
O'zbekistonda tashqi savdoni notarif usullar orqali tartibga solishning mamlakat iqtisodiyotiga ta'siri.....	431
Norqobilov Akobir Iso o'g'li	
Инновационные методы переработки горных отходов для экологической устойчивости в Узбекистане	437
Аскарлов Бахтиер Аскарлович, Собирова Мукаддас Хамидуллаева	
Опыт зарубежных стран по стимулированию производства сельскохозяйственной продукции и перспективы внедрения в Узбекистан.....	442
Холиков Сулаймон Уткир угли	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda strategik boshqaruv hisobini tashkil qilishning uslubiy jihatlarini.....	447
Pardayeva Shahnoza Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini moliyalashtirishni statistik tahlili.....	452
Sayfullayev Siddik Nosirovich	
Sug'urta tashkilotining innovatsion risklarini baholash.....	457
Sattorov Shoxrux Maxmudjon o'g'li	

Kapital bozori rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari	462
Turdiyeva Uzayda Omirbayevna	
Адаптивный искусственный интеллект в управлении человеческими ресурсами	469
Хайдарова Малика Шокирджановна	
Oliy ta'lim muassasalarida moliyaviy mablag'lardan samarali foydalanishga xizmat qiluvchi zamonaviy va istiqbolga mo'ljallangan huquqiy asoslarning yaratilganligi to'g'risida	478
Xayriddinov Shuxrat Botirovich	
Investitsiya loyihalariga ta'sir qiluvchi risklarni sifat jihatdan baholash usullarining o'ziga xos xususiyatlari	482
Shaislamova Nargiza Kabilovna	
Tijorat banklari tomonidan investitsion loyihalarni kreditlash tartib va ularni takomillashtirish yo'llari	491
Yunusova Ozoda Anvarjon qizi	
Hududlar iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda soliq salohiyatini oshirishning nazariy jihatlarini	498
E. N. Raximov	
Konsolidatsiyalashgan moliyaviy hisobot tuzishning zarurligi	504
Avazov Ilxom Ravshanovich	
Inson resurslarini boshqarishning innovatsion usullarini joriy etish vositalarini ishlab chiqish	509
Djuraeva Guzal Shavkatovna	
Agrar soha korxonalarining moliyaviy qo'llab-quvvatlash tizimini takomillashtirish	513
Erkinxojiev Ismoiljon Ikromjon o'g'li	
Korporativ qimmatli qog'ozlar asosida korxonalarni moliyalashtirishning ilg'or xorij tajribalari	517
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
The impact of corporate governance on firm performance and financial stability	524
Muhammadyor Yunusov	
Mintaqalarda kamg'allik darajasini pasaytirish va xorij tajribasidan foydalanish yo'llari	537
Musulmonova Shahlo Nasriddinovna	
Makroiqtisodiy barqarorlikni mustahkamlash soliq ma'muriyatchiligini samarali tashkil etish yo'llari	541
Mutalova Dilorom Maxamadjanovna, Kenjaboyeva Nigina	
Iqtisodiy savodxonlik hamda tadbirkorlik qobiliyati o'rtasidagi to'g'ri nisbatdagi bog'liqlik munosabatining fundamental asoslari	544
Tuxtayeva Muyassar Shovkat qizi	
Korxonalarning bankrotlik riskini baholashning xalqaro modellari	550
Umarova Hulkar Umidulloyevna	
O'zbekistonda korxona boshqaruvida kadrlar salohiyatidan foydalanish amaliyotini rivojlantirishning xorij tajribasi	555
Do'stova Aziza Qahramonovna	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida boshqaruv tizimining xususiyatlari	559
Iroda Majidova	
Ziyorat turizmini rivojlantirishning muhim xususiyatlari	565
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shukurov Tohirjon Izzatullo o'g'li	
Qandolat mahsulotlari bozorida marketing tadqiqotlarini asosiy yo'nalishlari	569
Tuychiyeva Vasila Faxriddin qizi	
“Зелёная экономика” как фактор повышения экономического роста страны	573
Тураева Адиба Икрамовна	
Oilada sarf-xarajatlar samarasiga erishishning muhimligi	580
Xasanov Rustam Rabimovich	
Aholi farovonlik darajasidagi farqlarni tartiblash yo'nalishlari	583
Xasanov Rustam Rabimovich, Turdiyev Zoxidjon Rustamovich	

Совершенствование оценки стоимости объектов недвижимости в Узбекистане на основе зарубежного опыта.....	588
Хомитов К. З., Халилова Л. Ш.	
Mamlakatimizda qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini rivojlantirishda xorij tajribalaridan foydalanishning ahamiyati.....	594
Choriyeva Nigina Kaxramonovna	
Davlat xaridlari tizimini takomillashtirish yo'llari	598
Alimbayeva Sevara Alimbayevna	
Yengil sanoatni rivojlanishida Germaniya tajribasi.....	601
F. Jumaniyazova, G'ulomov Ibroxim Rustam o'g'li	
The efficiency of usage of Islamic finance instruments in security market.....	607
Khasanov Umarbek Begmat ugli	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari.....	613
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini tashkil qilinishining hozirgi holati va muammolari	621
Nutfulloev Tolib G'olib o'g'li	
Mehnat bozorida raqamli texnologiyalardan foydalanish metodologiyasini takomillashtirish	627
Maxammadiyev M. M.	
Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish sharoitida mahsulot tannarxini optimallashtirish asoslari.....	632
Narzullayeva Gulchehra Salimovna	
Elektron pullarni rivojlantirish yo'llari	636
Rustamov Maqsud Suvonqulovich, Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Загрязнение окружающей среды в Узбекистане: проблемы, причины и пути решения	644
Ишонкулова Феруза Асатовна, Шукуров Тимур Умидович	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida tijorat banklarini transformatsiyalash modeli orqali takomillashtirish	649
Norov Akmal Ruzimamatovich, Norova Nozima Nabiyeвна	
Land Tax Received From Individuals and its Share in the Budget of the Republic of Uzbekistan	656
Hakimov Feruz Khurshid ugli	
O'zbekistonda "yashil" iqtisodiyot va iqlim o'zgarishi bilan bog'liq xarajatlar tahlili.....	659
Isaxonova Ruxshona Muzaffar qizi, Sharapova Mashxura Azadovna	
Qurilish xizmatlari ma'lumotlar tizimini takomillashtirish imkoniyatlari.....	665
Nurfayziyev Zayniddin Boymurodovich, Nurfayziyev Elyor Zayniddinovich	
Ipotekali kreditlashni rivojlantirishning xorijiy davlatlar tajribasi va uni O'zbekistonda tatbiq etish yo'llari	670
Turdiyev Shaxriddin Erxonovich	
Suv resurslaridan foydalanishda xorij tajribalari	675
Berdiyev Anvar Abdivaliyevich	
Auditda yetarli va mos dalillarni to'plash tartibi	681
Meliyev Isroil Ismoilovich	
"Yashil" iqtisodiyot konsepsiyasining shakllanishi va rivojlanishi.....	686
Urunbayev Saparbek Samatovich	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishning ustuvor yo'nalishlari.....	692
Xolmuradov Raxmatilla Ne'matillaevich	
O'zbekiston mahsulotlarining tashqi bozordagi raqobatbardoshligi xususiyatlari va onlayn platformalar.....	699
Baymuradov Shoxrux Maxmudovich	
Factors affecting investment attractiveness in the global investment landscape.....	704
Otaboev Akhmed Makhsudbek o'g'li, Juliana Juliana, Fazliddin Nasriddinov	

Xalqaro migratsiyaning O'zbekiston mehnat bozori va inson kapitaliga ta'siri.....	709
Tilabova Kumush Farhod qizi	
Анализ и оценка естественного освещения помещений образовательных учреждений.....	714
Пирмухамедова Шахноза	
Актуальные вопросы укрепления доверия населения к банковской системы Республики Узбекистан...	719
Рузиева Нилуфар Тулкин кизи	
Методические подходы к формированию механизмов стратегического управления развитием химической отрасли.....	725
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Iqtisodiyotni rivojlantirishda erkin iqtisodiy zonalarini tashkil etishning afzalliklari va muammolari	730
Axmedova Dilbar Buronovna	
Natijaga yo'naltirilgan budjetlashtirishda sog'liqni saqlash muassasalarini moliyalashtirishning mohiyati.....	734
Ishmanova Diana Nurmatdovna	
Oziq-ovqat sanoatini tashkiliy-iqtisodiy jihatdan rivojlanti-rishning nazariy asoslari	737
Muxtorova Madina Azamat qizi	
Ipoteka kreditlari sohasidagi islohotlar va kelajakdagi istiqbollar.....	741
A'zamxo'jayeva Nihola Sulaymon qizi	
Sanoat ishlab chiqarish tizimining investitsion xususiyatlari	746
Yodgorova Xalima To'liqinovna	
Budjet ijrosini samarali ta'minlashda davlat xaridlarining ahamiyati.....	752
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li, Fayzullayeva Zilola Ravshanovna	
Aholi sog'ligi – milliy boylikning tarkibi va jamiyat taraqqiyotining muhim shartidir.....	763
Djumabayeva Shaira Xalillayevna	
Moliyaviy hisobotlarning xalqaro standartlari: hisob siyosati.....	769
Rizayev Nurbek Kodirovich, Mamatova Charos Shavkiddinovna	
Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsion muhitning o'rne	778
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Davlat ishtirokidagi korxonalarda korporativ ijtimoiy mas'uliyat ("Rossiya temir yo'llari" OAJ misolida).....	784
Xidirova Marg'uba Rustamovna, Saidqulov Avazbek Botirqul o'g'li	
Raqamli transformatsiyaning O'zbekistonning investitsion jozibadorligiga ta'siri.....	790
Saitkamolov Muxammadxo'ja Sobirxo'ja o'g'li, Markabayeva Jansaya Aybek qizi	

MAMLAKATIMIZDA QISHLOQ XO'JALIGIDA KOOPERATSIYA MUNOSABATLARINI RIVOJLANTIRISHDA XORIJ TAJRIBALARIDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI

Choriyeva Nigina Kaxramonovna

Buxoro davlat universiteti Iqtisodiyot kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada xorijiy davlatlar qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlari, ularning tajribalaridan mamlakatimizda foydalanish ahamiyati to'g'risida ma'lumotlar va tahlillar keltirilgan.

Kalit so'zlar: kooperatsiya, marketing kooperativlari, xizmat ko'rsatish kooperativlari, ta'minot kooperativlari.

Abstract: This article presents information and analytical data on cooperative relations in agriculture of foreign countries, on the importance of using their experience in our country.

Key words: cooperation, marketing cooperatives, service cooperatives, supply cooperatives.

Аннотация: В данной статье представлены информационно-аналитические данные о кооперационных отношениях в сельском хозяйстве зарубежных стран, о важности использования их опыта в нашей стране.

Ключевые слова: кооперация, сбытовые кооперативы, сервисные кооперативы, снабженческие кооперативы.

KIRISH

Jahonning rivojlangan davlatlarida qariyb ikki yarim asrdan buyon agrosanoat majmuasi korxonalari zamonaviy kooperatsiya munosabatlari asosida barqaror faoliyat yuritib, sifatli mahsulot ishlab chiqarish sur'atini ko'paytirish, yuzaga keluvchi moliyaviy, huquqiy, ekologik, ijtimoiy muammolar hamkorlikda muvaffaqiyatli hal etilmoqda.

Respublikamizda qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish, saqlash, tayyorlash, qayta ishlash, sotish, xizmat ko'rsatish, ish bajarish va ta'minot tizimida faoliyat yuritayotgan turli mulkchilik shaklidagi korxonalar tubdan modernizatsiya qilinmoqda. Ammo "...qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish, saqlash, qayta ishlash va sotish sohasidagi ilg'or tajriba tahlili ushbu mahsulotlarni ishlab chiqaruvchilar kooperatsiyasini rivojlantirishni samarali rag'batlantirish zarurati mavjudligini ko'rsatmoqda"¹. Ushbu strategik jihatdan istiqbolli va yirik salohiyatli tadbirlarni samarali amalga oshirish agrosanoat majmuasida zamonaviy kooperatsiya munosabatlariga asoslangan tashkiliy, iqtisodiy va huquqiy hamkorlik aloqalari shakllanishini talab qiladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR TAHLILI

Kooperatsiya munosabatlarining asosiy vazifasi – a'zo xo'jalik subyektlarini faoliyati davomida huquqiy himoya qilish, moliyaviy to'lovsizlikni oldini olish va bankrot bo'lishidan saqlash, ichki va tashqi bozordagi raqobatli kurashda barqaror faoliyat ko'rsatish uchun teng manfaatli sharoitlarni yaratib berish hisoblanadi.

Jahon kooperativ amaliyotida qishloq xo'jaligi kooperatsiyasiga doir eng ahamiyatli ishlar M.I.Tugan-Baranovskiy² nomi bilan bog'liq bo'lib, bu olim agrosanoat majmuasi sohalarida kooperatsiya va integratsiya munosabatlarini rivojlantirishning ijtimoiy-ishlab chiqarish jihatini bilan bog'liq masalalarni tadqiq qilgan. M.I.Tugan-Baranovskiy tadqiqot ishlarining natijalari asosida qo'yidagi fikrlarni ilgari suradi:

- qishloq xo'jaligi kooperativi barcha toifadagi mutaxassis-mehnatkashlarning manfaatlarini himoya qiladi va ta'minlaydi;

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 14-maydagi PQ-4239-sonli "Mevalar-sabzavotchilik sohasida qishloq xo'jaligi kooperatsiyasini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori: //lex.uz/docs/4242012

2 Н.В.Ермалинская, Е.А.Кожевников. Кооперация в агропромышленном комплексе: Учебное пособие. Гомель-2016. 191 стр.

- kooperatsiya munosabatlari sharoitida qishloq xo'jaligi mehnatkashlarida zamonaviy, yuqori daromad olishga intilishni ta'minlaydigan mehnat faoliyati yuzaga keladi. Bunda dehqonlar xususiy – shaxsiy mehnatiga (salohiyati) suyangan holda, qolgan barcha tadbirlar (qishloq xo'jaligi mahsulotlarini xarid qilish, sotish, tayyorlash, qayta ishlash, xizmat ko'rsatish, ta'minot, ish bajarish, kredit olish va boshqalar) kooperatsiya munosabatlaridagi boshqa a'zolar bilan hamkorlikda amalga oshiriladi;
- qishloq xo'jaligi mahsulotlarini bozordagi iste'molchilargacha yetkazib berish bosqichlarida ishlab chiqaruvchi doimo turli yo'nalishdagi infratuzilma subyektlarining xizmatlariga ehtiyoj yuzaga keladi. Bu sharoitda ishlab chiqaruvchilar infratuzilma subyektlari bilan mahsulotlarini sotish – tovar almashtirish bo'yicha munosabatlarini o'rnatishlari lozim.

Demak, M.I.Tugan-Baranovskiy ta'kidlaganidek, qishloq xo'jaligida kooperatsiya unga a'zo bo'lgan xo'jalik subyektlarining texnikaviy salohiyati va iqtisodiy mustahkamligini oshirishni ta'minlaydi.

Qishloq xo'jaligi kooperatsiyasi nazariyasi va amaliyotida Aleksandr Vasilevich Chayanov (1888–1937-yy.) alohida o'rinni egallaydi³.

Agrar iqtisodchi olimlarning tadqiqotlariga ko'ra, qishloq xo'jaligi subyektlariga xom ashyo mahsulotini yetishtirishdan boshlab undan tayyor mahsulot ishlab chiqarishgacha sarflangan barcha xarajatlarning 70-80 foizi va aksincha, ushbu mahsulotni sotilishidan olinadigan yakuniy daromadning 20-30 foizi to'g'ri kelmoqda⁴. Shuningdek, "sohaning eksport salohiyatini oshirish va qo'shilgan qiymatga ega mahsulotlar ishlab chiqarish hajmini ko'paytirish ... Turkiyada 1 gektar yerdan 2 ming dollarlik, Misrda 8 ming dollarlik, Isroilda 12 ming dollar, O'zbekistonda esa bu ko'rsatkich 300 dollardan oshmayotganligi, doim bir xil standartdagi tovar yetkazib berish yo'lga qo'yilmagani sababli mahsulotlar tashqi bozorda raqobatlasha olmaydi⁵.

Shuni ta'kidlab o'tish joizki, hozirgi kunda qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini shakllantirish va rivojlantirish asosiy masalalardan biri hisoblanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini shakllantirish va rivojlantirish yo'llari o'rganildi. Tadqiqot ishida abstrakt-mantiqiy fikrlash, statistik guruhlash, qiyosiy tahlil, monografik tadqiqot va boshqa usullardan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Qishloq xo'jaligi mamlakat iqtisodiyotida muhim o'rinni egallaydi. Rivojlangan mamlakatlarda qishloq xo'jalik kooperativlari – iqtisodiy mustaqil va moliyaviy mustahkam bo'lgan fermer xo'jaliklariga xizmat ko'rsatish orqali ularni barqaror o'sishini va rivojlanishini ta'minlash hisoblanadi. Shvetsiya, Daniya, Norvegiya, Finlyandiya, Niderlandiya va Yaponiya davlatlarida kooperatsiya harakati qishloq aholisini yuz foiz qamrab olgan bo'lsa, Fransiya va Germaniya davlatlarida kooperativ harakat qishloq xo'jaligi korxonalarining 80 foizini o'zida birlashtiradi.

AQSH va Kanada davlatlarida 30-40 foiz fermer xo'jaliklarini o'zida birlashtirgan kooperativ korxonalar yirik agrofimlar uchun jiddiy raqobatchi korxonalar hisoblanadilar. Yaponiya davlatida ham kooperativ korxonalarda fermer xo'jaliklari yirik salmoqni tashkil etadilar va oziq-ovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish jarayonidagi barcha muammolarni ijobiy va qisqa muddatda hal etishda asosiy o'rinni egallaydilar. Fermer xo'jaliklari kooperativlarida tayyorlangan mahsulotlarning salmog'i mamlakat darajasida mahsulotlar tarkibida yuqori o'rinni egallaydi. Yevropaning rivojlangan mamlakatlarida kooperativ korxonalar o'z tarkibidagi sohalar bo'yicha fermer xo'jaliklariga xizmat ko'rsatishga ixtisoslashgan. Bu jarayonda kooperatsiya faoliyatining eng muhim yunalishi – fermer xo'jaliklarini resurstejamkor, zamonaviy ishlab chiqarish jihozlari bilan ta'minlash hisoblanadi. Tovlar mahsulotlarini ishlab chiqaruvchilariga yetkazib berilayotgan ishlab chiqarish vositalarining taxminan 50 foizi Yevropa xarid-ta'minot kooperativlari hissasiga to'g'ri keladi. Ta'minotchi kooperativlar faoliyatining asosini mineral o'g'itlar va ozuqalar yetkazib berish tashkil qiladi. Bu toifadagi kooperativlarning hissasi AKSH, Fransiya, Germaniya, Niderlandiya, Shvetsiya, Daniya va Norvegiyada 50-65 %ni tashkil etadi.

Ayrim mamlakatlarda urug'lik yetkazib beruvchi kooperativlarning o'rni yuqori bo'ladi. Masalan, urug'lik materialini yetkazib berish Daniyada 35%, Irlandiyada 55%, AKSHda 15%, Fransiya 73%ni tashkil etmoqda.

So'nggi yillarda samarali marketing, savdo hajmini kengaytirish, sut mahsulotlarini qayta ishlash maqsadida kichik va o'rta kooperativ tashkilotlarini birlashtirish jarayoni yanada rivojlantirilmoqda. AQSHda kooperativ tarmoqlarida amalga oshirilayotgan konsentratsiya jarayoni fermer xo'jaliklarni birlashtirishni raqobat tah-

3 H.B.Ермалинская, Е.А.Кожевников. Кооперация в агропромышленном комплексе: Учебное пособие. Гомель-2016.191 стр.

4 R.H.Husanov. Qishloq xo'jaligida kooperatsiyalashning ilmiy-amaliy asoslari va o'ziga xos xususiyatlari. O'zBIITI, ilmiy-amaliy konferensiya ma'ruzalar to'plami, 14-15 noyabr 2008 yil, – 10 b.

5 Shavkat Mirziyoyev qishloq xo'jaligini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan yig'ilish o'tkazdi. <https://daryo.uz/k/2019/09/06/shavkat-mirziyoyev-qishloq-xo-jaligini-rivojlantirishning-ustuvor-yonalishlariga-bagishlangan-yig'ilish-otkazdi/>

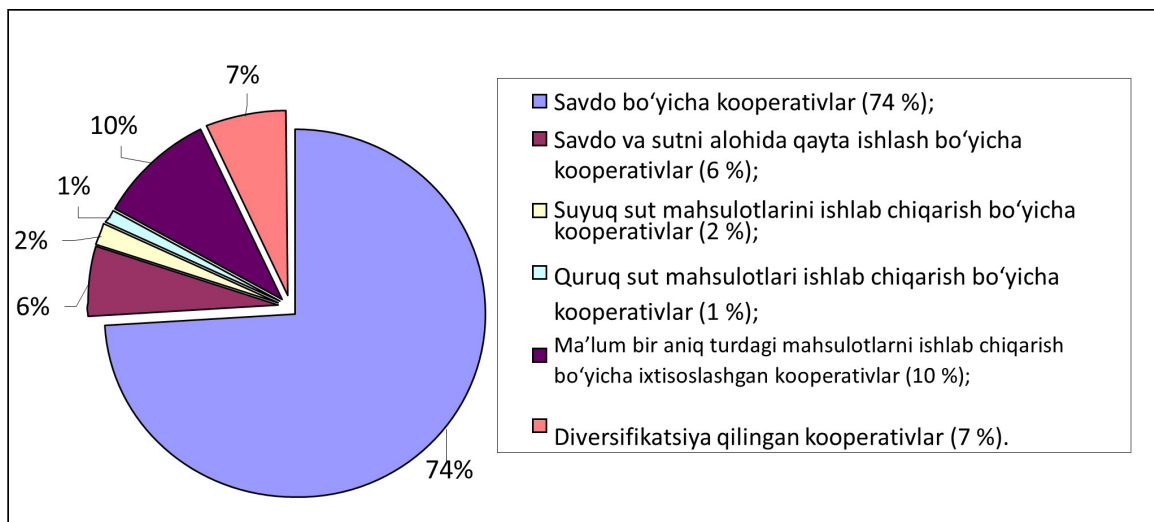

didi sifatida qabul qilmaydigan antimonopol qonunlar qabul qilingan. Natijada mamlakatning katta qismida sut mahsulotlari bozorini nazorat qiluvchi va o'nlab qayta ishlash zavodlariga egalik qiluvchi yirik, keng tarmoqli masshtabli kooperativ tuzilmalar (masalan, Dairy Farmers of America, California Dairies, Inc, Land O'Lakes Ins va boshqalar) faoliyat ko'rsatmoqda. So'nggi 2 yilda 8 ta yirik kooperativ tashkilotda mamlakatning barcha kooperativlari tomonidan sotilgan sut hajmining 60 %dan yuqori va AQSH sut mahsuloti umumiy hajmining 50 %dan ko'p qismi ishlab chiqilmoqda.

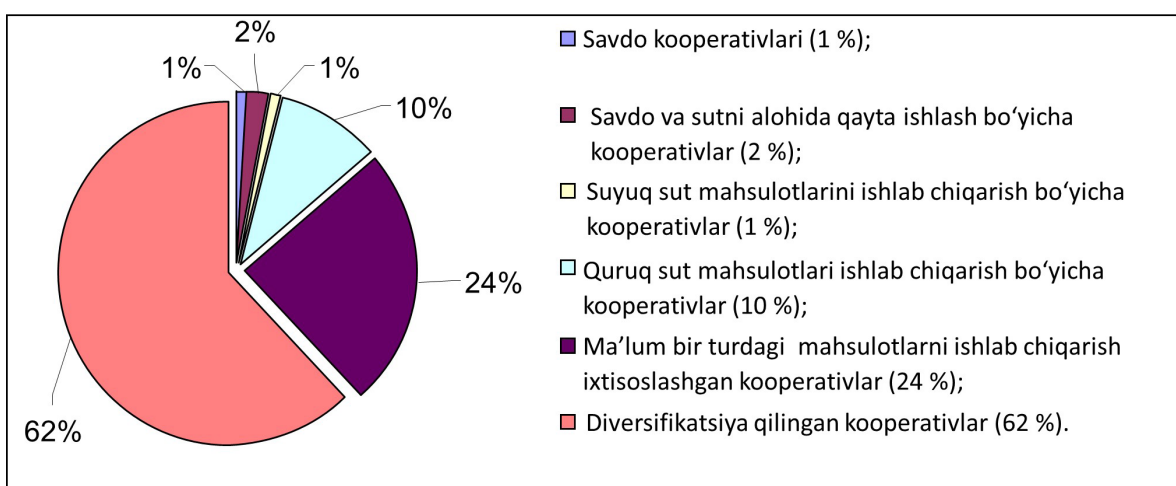
Kooperativ korxonalarning faoliyatini asosiy maqsadiga ko'ra 4 turga bo'lib ko'rsatish mumkin:

- marketing kooperativlari - asosan o'z a'zolarining mahsulotlarini sotishga yo'naltirilgan;
- ta'minot kooperativlari – qishloq xo'jaligi sohasida ishlab chiqarish uchun xomashyo, uskunarlar va boshqa moddiy resurslar savdosiga ixtisoslashgan;
- xizmat ko'rsatish kooperativlari - o'z a'zolariga va boshqa buyurtmachilarning talablari bo'yicha xizmat ko'rsatishga ixtisoslashgan (masalan, ekin maydonini shudgor qilish, hosilni yig'ib olish, mahsulotni saqlash va boshqalar);
- faoliyati jarayonida bir qancha yo'nalishlarni birlashtiruvchi aralash kooperativlar.

Ko'plab kooperativlar savdo va ta'minot yo'nalishidagi vazifalarni bir xilda bajaradilar, xususi qayta ishlash sexlariga ega va sutni qayta ishlash hamda keng assortimentdagi tayyor mahsulotlarni oxirgi iste'molchilarga sotishni amalga oshiradilar. AQSHdagi sut mahsulotlari sotish, ishlab chiqarish, qayti ishlash, quruq sut ishlab chiqarish bo'yicha kooperativlarning tuzilmasi (1-rasm) va sotish salmog'i (2-rasm) keltirib o'tilgan.

1-rasm: AQSHdagi sut mahsulotlari bo'yicha kooperativlarning tuzilmasi (foiz hisobida)⁶

2-rasm: AQSHda kooperativlar tomonidan sut mahsulotlarini sotish salmog'i (foiz hisobida)⁷

6 Kraenzle C.A., Eversull E.E. Co-ops increase share of farm marketing; share of farm supply sales dips slightly // Rural Cooperatives, may-june 2003.

7 Kraenzle C.A., Eversull E.E. Co-ops increase share of farm marketing; share of farm supply sales dips slightly // Rural Cooperatives, may-june 2003. -

Tadqiqotlar natijasiga ko'ra, kooperativ va integratsiya munosabatlar xo'jalik subyektlarining faoliyat doirasida ikki yo'nalish tashkil etilishi mumkin. Birinchi yo'nalishdagi kooperativ korxona - qishloq xo'jaligi mahsulotlarini ishlab chiqarish yo'nalishini o'z ichiga oladi. Mazkur korxonalarda kooperativ obyektlar sifatida o'z a'zolarining mehnati va mulki, jumladan, asosiy va aylanma vositalar majmuasi hisoblanadi. Fermer va dehqon xo'jaliklarini ushbu kooperativlarga a'zo bo'lishi eng avvalo ishlab chiqarish infratuzilma subyektlarida mavjud bo'lgan resurslar ta'minoti, uning holati va boshqa omillariga bog'liq. Ayrim moddiy-texnika vositalarida uchraydigan kamchiliklar boshqa vositalarning ortiqcha yoki kam bo'lishi tovar mahsuloti ishlab chiqaruvchi subyektlar holatini tenglashtirish va resurslar salohiyatidan samarali foydalanish imkonini yaratadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Agrar iqtisodchi olimlarning tadqiqotlariga ko'ra, qishloq xo'jaligi subyektlariga xom ashyo mahsulotini yetishtirishdan boshlab undan tayyor mahsulot ishlab chiqarishgacha sarflangan barcha xarajatlarning 70-80 foizi va aksincha, ushbu mahsulotni sotilishidan olinadigan yakuniy daromadning 20-30 foizi to'g'ri kelmoqda⁸. Bu nomutanosiblik holati ijobiy tomonga o'zgartirilishi uchun ham qishloq xo'jaligida kooperatsiya munosabatlarini rivojlantirish maqsadga muvofiq. Aks holda, mamlakatimiz qishloq xo'jaligi xomashyo yetishtiradigan soha sifatida saqlanib qolishi va unig iqtisodiy holati jahon bozoridagi xomashyo narxlariga bog'liq bo'lib qolish ehtimoli yuqori bo'ladi.

Jahon qishloq xo'jaligi tarixiga ko'ra, butun bir majmuada, ya'ni "mahsulot ishlab chiqarish-moliyalashtirish-xizmat ko'rsatish-ta'minot – saqlash – tayyorlash - qayta ishlash – sotish - eksport qilish - innovatsion texnologiya va ilg'or ishlanmalarni ishlab chiqarishga joriy qilish" kabi o'zaro bir-biriga bog'liq tuzilmalarda muayyan muammolar yuzaga kelgan davrlarda barcha yo'nalishdagi xo'jalik subyektlari ixtiyoriylik va ko'ngillilik asosida o'zaro hamkorlik munosabatlari, kooperatsiya asosida faoliyatlarini samarali yo'lga qo'yish orqali barcha muammolarni bosqichma-bosqich muvaffaqiyatli hal qilishga erishganlar.

Qishloq xo'jaliklari subyektlarining faoliyatida kooperatsiya munosabatlarini tarixan tashkil etilish jarayoni va rivojlanishini yuqori samaradorligini tajribalar tasdiqlamoqda. Bozor iqtisodiyoti munosabatlari shakllanayotgan davrda qishloq xo'jaligiga kooperatsiya munosabatlarining o'rni va ahamiyati yil sayin oshib boradi.

Tadqiqot natijalari asosida, qishloq xo'jaligi va agrosanoat majmuasi sohalarining korxona hamda tashkilotlari (infratuzilma subyektlari) funksiyaviy faoliyatida raqobatbardosh mahsulot ishlab chiqarishni kooperatsiyaviy hamkorlik munosabatlari asosida rivojlantirishning tashkiliy, huquqiy va iqtisodiy mexanizmlari ishlab chiqildi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 14-maydagi PQ-4239-sonli "Meva-sabzavotchilik sohasida qishloq xo'jaligi kooperatsiyasini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori: //lex.uz/docs/4242012.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Fermer, dehqon xo'jaliklari va tomorqa yer egalari huquqlari va qonuniy manfaatlarini himoya qilish, qishloq xo'jaligi ekin maydonlaridan samarali foydalanish tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmoni (2021-yil 9-oktyabrdagi PF-5199-son).
3. Shavkat Mirziyoyev qishloq xo'jaligini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan yig'ilish o'tkazdi. <https://daryo.uz/k/2019/09/06/shavkat-mirziyoyev-qishloq-xo-jaligini-rivojlantirishning-ustuvor-yonalishlariga-bag'ishlangan-yig'ilish-otkazdi>.
4. Н.В.Ермалинская, Е.А.Кожевников. Кооперация в агропромышленном комплексе: Учебное пособие. Гомель-2016.191 стр.
5. R.H.Husanov. Qishloq xo'jaligida kooperatsiyalashning ilmiy-amaliy asoslari va o'ziga xos xususiyatlari. O'zBIITI, ilmiy-amaliy konferensiya ma'ruzalar to'plami, 14-15 noyabr 2008 yil, – 10 b.
6. Kraenzle C.A., Eversull E.E. Co-ops increase share of farm marketing; share of farm supply sales dips slightly // Rural Cooperatives, may-june 2003.

8 R.H.Husanov. Qishloq xo'jaligida kooperatsiyalashning ilmiy-amaliy asoslari va o'ziga xos xususiyatlari. O'zBIITI, ilmiy-amaliy konferensiya ma'ruzalar to'plami, 14-15 noyabr 2008 yil, – 10 b.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.